

אלו טרפות פרק שלישי חולין

סג.

עין משפט נר מצוה

רנב א מיי פ"א מהלכות
מלכות
לכות
הלכה ד:

תורה אור השלם

1. צדקתך כהררי אל
משפטיך תהום רבה אדם
ובהקדוה תשיעני יי
ההלים לו ז
2. ואת המנשמת ואת
הקאת ואת הקרית:
ירקא יא יח
3. אשרקה להם
ואקבצם פי פדיתים ורבו
כמו רבה:
4. ראשו ברהם פו
קצותיו תלתלים
שחורות פערור:
שיר השירים ה יא
5. וראו הכהן את הנגע
וראה מראהו עמק מן
הערוב ובו שער עובד דק
ושפא אתו הכהן תק
הוא צרעת הראש או
תקוה הוא: וירקא יג ל
6. ואת הקאה ואת
הקאה למיניה: ואת
החסידיה האגפה למינה
ואת הדוכיית ואת
העטקי: את קל ערב
למינו:
7. וירקא יד יט,טו
ואת פת העקבה ואת
התחום ואת השתק ואת
הנץ למיניה:
דברים יד טו

רבינו גרשום

שתי חמרא ובת שתיא
חמרא. שמן של עופות.
שהורו כפות שיש לו
בראש כעין טווס וכפות:
כי היה חזי נמלה אמר
צדקתך כהררי אל כלר
שונא משאו עליו גדול
ממנו: כי היה חזי שלך
ואינו דנשט לו ד' ומני טומאה
ואייגל'א יס לו אלצט יסירה לו אמר
דקורא הוא קוקי' צלנו ואינו דלומי
קוקי' צמקת ממא מחזיקין וקורא
טהור הוא דלומכ' צפ' שילוט הקן (לקמן)
קלת: קמ: דר' אלעזר מקייב צלילות
מפני שהוא טהור ורובן לא פליגי אלא
מפני דרוצן על צליים שאינן שלו אצל
כולוה מודו דגופו טהור:
למה

אחד שאין דורסין גורדין
בהו משום פרו וענינה:
במערבא מנגדן עלייהו
על קקואתא. כיון שבאה
[רחם] באו רחמים לעולם
אלו גמיים: ההוא בדא
היה כלומר לא היתה
רחמה ממש: כמראה חמה
עמוקה מן הצל: בן
ח' ההוא שאיר נקא
באות שבעופות ייושא
בלע"ז שפרחת בלילה
ולא בריו. אי שכויר
טלפא: שנאפת על
חברותיה לשון אף וחרון.

א) נראה ל"ל מאי בר מילא
שתיקא: צלות שבעופות
יוטא לבע"ז צלות ששכלים
טלפא.

מסורת הש"ס

א) ונעיל מט: שבעופות
מת. א) ב) ונעיל ט. א) ונה
כונת התרגום ואלי טוגא
רשי' חמוטא. ד) ונעילקוט
אימא צלות ועברך זימא
צלות ובע"ז גרים צלות
פי מלאס. ה) גיר' הערוך
קיק כדילמא שבת כח. עוף
אחד יט וכו' ע"ש ערך
קק א' א) ונעילקוט אימא
בדלה ועין פשטי' להכא
ד"ה בדיאל. א) וגי הרי"ף
כך עורב זה עורב אומתא
אל כל עורב להביא עורב
העמק והבא בראשי יוניס
למניו להביא את חבורת
למיניה להביא טענות לבנה
וכי' רש"ל. ח) ונעיל
עורב. ט) ועין מוס'
מבנות מט: ד"ה הא
במורה וכו'. י) ונעיל פד.
יט"ג. ט) וירקא יח,
ט) ונעיל רנב"א. ט) ונעיל
להכי קאלמך.

הגהות הב"ח

א) גמ' חספה שמאנת
עם חברותיה לל"ל וכן
בש"ס:

הגהות מהר"י

א) רש"י ד"ה שדור
כמות וקורין לו פולין
לנביא. י"ב דוקא או שם
לו עם לו פולין בלשון
היינו פולין היער אבל
פולין טהם בלי עם לו
הוא עוף טהור כמו שפי
רש"י לקמן קטו ע"ה
טוסא פולין:

הגהות מהר"ב

א) גמ' חזי מיר מנשמת.
י"ב עברך ערך אומא
כבש הוא מתגוס ירושלים
של מנשמת וכן מלאמי
מתגוס וימתן פי' שמי
יע"ש ועין כתיב במהש"ל
פרט צלות מלאס מאוס:

לעזי רש"י

פולין שביבא ינארין
שלו"א. טווס-בר.
צואט'א. יתוף.
טלפ'א. חולה.
צואט'א. יתוף.
קלב'א שורין. עטף.
טלפ'א. חולה.
אשפרורי'א יאישפרורי'א.
ין.

מוסף רש"י

כמראה חמה עמוקה
מן הצל. עמוק דהיינו
שפל. כמראה חמה שנתלית
עמוקה, שפל מן הצל
(בברכות זא.).

בה מוגא חמרא. זה שמה: יפה כח הבה. הלכה היא צפרק כל
הנשבעין בשבעופות (דף מה.). שקיטנא. שם העוף ויש בהן שני
מינין אותם ששוקיהן ארוכהן וגופו ארום שרי: מורומא. שם עוף
שהיה מוחזק להם צטור ושוקיו ארוכהן וגופו ארום: גווס פסול.
כמומי כהנים צבכורות (דף מה.):

ירוקין פסולין. גבי נחמרו מעיה
מנן ליה צמניתיין (לעיל דף טו.): זה
השולא דגיס מן היס. אינהו הוו
בקיאי ביה והוא עורב המיס: שדורו
כפוט. כרצלתו עצה ודומה כמי
שכפולה למוך הראש וכפומה שם והוא
עוף גדול כמרגול (א) וקורין לו פולין
לנביא: וזהו **שהביא שמי למקדש.**
דהא נגר טורא מתרגמין ליה (ב) והוא
מרגולא ברה ובגטיין צפרק מי שלחמו
(דף מה.): מפרש מאי עביד ביה דמגנר
ביה טוריא: דנקס כהרי אל. דאפי'
נמלה אית ליה חיותא כגדולה:
ומשפטיך אף כהפוס רבה. שזמנתה
שך לשפוט ולעשות נקמתך בדגמ
היס להמית המזומנים למות. לשון
מורי. לישנא אחרתא נמלנה הוא
אומר דקסך כהרי אל שזמנתייה
מזומנין לה בלל טורח ועם מי שאתה
נשפט אתה דנו עד תהום רבה כגון
שך טורח כקסך שם מזומניו: לני
וצעני שריא שקאי ובענאי מקוס
שנגו כו': דשיחיה. שרעיוס
שהחזיקו עם פרס וענייה אסירי
דהייני נמי כדח סימן אלו ושמה ממינס
הן באתרא דלא שיחי פרס וענייה
שרו דהא מסתמא לא מחזיקין להו
דלא שיחי ציטוב: (סחוסא) צלות
שבעופות. עוף הלוועק צלילה
צואטי'ה צלע"ו: צלות שצטליים.
טלפ'א. תרי מנשמת כמיני חד צעופות
וחד צעופות: דבר הלמד מעניניו.
אחד מייג' מדות היא: קיפוף. צואטי'ה.
ולי נראה שקורין קלב'א שורין
שדומה לטלפ'א שצטליים: קורפדאי.
טלפ'א: רחמים. מטר: אמדי.
על שום דבר: ועביד שרקק.
כשהוא מלפפך נשמע כאומר שרקק:
דאי יפיב אחרעא. ואינו עומד אלא
יושב ומלפפך סימן צטורה הוא:
אחרעא. שאין דרכו כן: כי כרבל.
חרישה: גללא. אבן גלל מן המרוס:
דנייא. כמו גדלה. גדלי ושקרן
ולפיכך לקה: העמקי ורשאי יוניס
לקמיה מפרש: אטו קמן קאי. כיון
דלמיניה נמי עורב קא מפרש ליה
ועורב קמח דלא יבצת ביה סימנא
הי ניהו וכי צידו היה התמא לחומו
ומראה זה עורב סתם היה לו לומר
עורב זה עורב פלוני: חמה אצל כל
נראים עמוקה וכן כל לבן ושחור
צבצר נראה לבנן עמוק כך צהרת
לכנה היא: ציט' יוני. לפני היונים:
זה הנץ. אשפרורי': בר חיריא.
שניקא. והכא ליה לאקשוי אטו קמן
קאי דהא לא קאמר למיניה זה נץ
פלוני ש"מ אין לך קרוי נץ אלא אחד:
חסידות. מחלקת מזומנייה:
שנאפת. כמו התלפך צי (דברים ד):
צפפר ויקרא יח) כתיב ואת הדלה ואת
האיה למינה וצמננה תורה יח) כתיב
יוחסין (קדושין דף פא.): דהאנפה למינה
דאיה דויקרא למינה למינו דעורב למינה דנץ: דאיה
דויקרא וראה דמסנה תורה אמת היא:

הא באתרא דשיחיה פרס וענינה. פירש הקונטרס צלמארל דשיחיה
חיישין משום דדמו לפרס וענינה שמה מינס הוא וקשה דאם
כן צכל דוכתא ליתסרו אלא נראה לפרש דודאי לאו ממנייהו הם
אלא באתרא דשיחיה חיישין משום דדמו לפרס וענינה ומחלפא
בהם אצל באתרא דלא שיחי ליהל
למיחא למידי ושרו:

באות שבעופות קיפוף. שלשה
מיני קיפוף הם האל שהוא
צלות שבעופות זהו מנשמת כדקאמר
דמנשמת הוא צלות שבעופות ועוד
יש כוס וינשוף דממרגמין קריא
וקיפופא והוא יניח דלמרגין בהמפלגת
(מה דף גו.) דענייהס הולכות לפינים
כשל אדם כמו קריא וקיפופא וצבכרות
פרק הרוואה (דף טו.) אמרין כל מיני
עופות יפיס לחלוס מוך מקררא
וקיפופא ועוד יש קיפוף אחר שהוא
חיה כדלמרי' נמי צפרק הרוואה
(ג"ז ע"ש ע"ש) כל מיני חיות יפיס לחלוס
מוך מן הפיל והקוף והקיפוף וכן
צפ"ק צבכרות (דף טו.) הארי והדוב
הגמר והקוף והקיפוף לשלש שנים:
הנץ זה הנץ. הכלל שכל שיך
למיפדך אטו קמן קאי
דקאמר זה הנץ (ט) דהא קאלמר זה הנץ
זהו אותן שקורין נץ אצל לעיל דעורב
העמקי נמי קרוי עורב שיך למפדך
מה זה מפרש יותר מזה:

נץ. פירש צקונט' אשפרורי' ואי
אפשר לומר נץ דהא נץ הוא
מי"ט עופות ואינן דורסין כדפירש
לעיל וחזינן ליה דאשפרורי' דריס
צין לפירוש הקונטרס צין לפירוש
ר"ט שולכר העוף ואלוהו מחיים וכמו
כן טועין גבי נשר שקורין אייגל'א
ואינו דנשט לו ד' ומני טומאה
ואייגל'א יס לו אלצט יסירה לו אמר
דקורא הוא קוקי' צלנו ואינו דלומי
קוקי' צמקת ממא מחזיקין וקורא
טהור הוא דלומכ' צפ' שילוט הקן (לקמן)
קלת: קמ: דר' אלעזר מקייב צלילות
מפני שהוא טהור ורובן לא פליגי אלא
מפני דרוצן על צליים שאינן שלו אצל
כולוה מודו דגופו טהור:
למה

בר שימי למר בר רב אידאי והא ההוא דיתבי כי כרבא ושרק ואתא גלל
אפסקיה למוחיה א"ל ההוא ביידיא הוה ת"ר עורב זה עורב את כל העורב
להביא עורב העמקי למינו להביא עורב הבא בראשי יונים אמר מר עורב
זה עורב אטו קמן קאי אלא אימא עורב זה עורב אוכמא וכן הוא אומר
קוצותיו תלתלים שחורות כעורב העמקי חיוורא וכן הוא אומר ומראהו
עמוק מן העור כמראה חמה העמוקה מן הצל ועורב הבא בראשי יונים
אמר רב פפא לא תימא דאתי בריש יוני אלא דדמי רישיה לדיונה ת"ר הנץ
זה הנץ למיניהו להביא את בר חיריא מאי בר חיריא אמר אביי שוריקא אמר
רב יהודה החסידה זו דיה לבנה למה נקרא שמה חסידה שעושה חסידות
עם חברותיה האנפה זו דיה רגזית למה נקרא שמה אנפה (ב) שמנאפת עם
חברותיה אמר רב הנן בר רב חסדא אמר רב חסדא אמר רב הנן בר רב חסדא
דרבא אמר רב עשרים וארבעה עופות טמאין הן א"ל רב הנן בר רב חסדא
לרב חסדא דהיבא אי דויקרא עשרים הוו אי דמשנה תורה עשרים וחד
הוו וכי תימא דאה דכתיבא בויקרא ולא כתיבא כמשנה תורה שדייה
עלייהו אכתי עשרין ותרין הוו אמר ליה הכי אמר אבוה דאמך משמיה
דרב למינה למינה למינו למיניהו הרי כאן ארבע אי הכי עשרין ושית
הוו אמר אביי דאה וראה אחת היא דאי סלקא דעתך תרתי איגון
מכדי

רצ חנן צר רצה שהיה חמוה דרצ חסדא צעשרה
דאיה דויקרא למינה למינו דעורב למינה דנץ: דאיה
דויקרא וראה דמסנה תורה אמת היא: